



## Vana-Võromaa käsitöölise koostöö detsembri ümarlaua kokkuvõte

Toimus 16.12.2015 aadressil Jüri 19A I korrusel, MTÜ Aila Näpustuudios (*käsitiüitarõ Ailaman*) kell 14.00-16.30

Arutelu juhatasid Külli Eichenbaum ja Vilve Oja Võru Instituudist.

Kohal olid:

Liivi Liinamägi, Aili Pöder, Merike Rebane, Reet Pettai, Aila Kikas, Piia Suvi, Anne-Ly Kütt, Marika Sepp, Sirje Hainas, Helve Alla.

### PÄEVAKORRAS:

- Jagada infot ja uudiseid.
- Vaadata üheskoos tagasi aasta tegemistele, mis on aasta jooksul muutunud: kuidas on toimunud käsitöö müük, mis kasu on olnud koolitustest, mida saaks paremini või tuleks teisiti korraldada müügil ja reklaamis, kuidas on sujunud koostöö. Võromaa käsitöökaupade lood, pakendid ja info ostjale.
- Arutada uue aasta tegemisi: milliseid koolitusi oleks vaja käsitöölisele, milliseid kursusi ja töötubasid on meil jõudu teistele korraldada, kuidas leida üles õppimisest huvitatud inimesed. Töötubade kava täpsustamine ja täiendamine. Millistele laatadele ja üritustele ühiselt esindusega välja minna.
- Vaadata jõulumüügi väljapanekut – millist kaupa on rohkem ostetud, mida on küsitud ja mida märgatud ostjate poolt.

1.

Päeva juhatas sisse Vilve Oja, kes andis ülevaate tsõõriklaudade vahel olnud sündmustest:

- Mõniste vallas käidi 03.detsembril kohalike käsitöölisega kohtumas, et välja selgitada nende koolitusvajadused. Selgus, et tunti huvi:
  - Kirivöö( Hargla) kudumise
  - Lapilise vöö kudumise
  - Lõnga värvimise taimedaga
  - Erinevate heegeldusvõtete õppimise
  - ning heegelmustri lugemise kohta

Seelses juturingis lepidi kokku, et jaanuaris võiks alustada õppimist heegeldusvõtete tundma õppimise ja mustri lugemise õpitoaga.

Pöördumises tsõõriklaua poole palus Vilve Oja meistritel sellele mõelda, et kellel oleks võimalus ja kes tunneb ennast selles valdkonnas tugevalt, et see koolitus Mõnistes läbi viia. Karille Bergmann lubas oma ajagraafiku üle vaadata ja võimalustest teada anda.

- Varasemates tsõõriklaudades selgus, et on soovijaid värviringi tegemise õppimisel. Vilve Oja võtab ühendust Mari Eensaarega (Räpina Aianduskooli kunstiõpetaja), et jaanuarisse see õpituba huvi korral kavandada.

- Sepp Aaron Torm käis küsimas meie meistrite tööde kohta, et neid võimaluse korral oma avatavas käsitööpoes Jüri tänaval müüki võtta. Huvitatutele jagas Vilve Oja tema visiitkaarte.
- Lepiti kokku uued tsõõriklaudade ajad I poolaastal 2016:
  - 13. jaanuar – Kreutzwaldi muuseumis: Marika Sepp kõneleb ja näitab tootearendust

Kreutzwaldi muuseumis ja on ka väike praktiline näputöö köitmise valdkonnast.

- 10. veebruar – Karille võiks tutvustada oma mustritekogumise tööd.
- 16. märts
- 13. aprill
- 11. mai

2.

Küllil Eichenbaum tegi lühikokkuvõtte aastast 2015:

- Koostöö on sujunud meistritega hästi:
  - oleme saanud omavahel rohkem tuttavamaks
  - meie tegemiste kohta liigub info laiale ringile
  - saame omavahel arutada erinevaid teemasid ja vajadusi
- Etteplaneerimata saime avatud käsitöötare Aila juures, kus saame pidada tsõõriklaudu ja läbi viia erinevaid koolitusi.
- Oleme jätkanud meistritele mõeldud Vana-Võromaaga seotud teadmiste jagamist. Karille alustas Võromaa mustrite ja kirjade kogumist.
- E-pood hakkab ilmet võtma. Täna on esimesed meistrid ja nende tööd juba välja pandud. Uue aasta alguseks loodame kümne meistri tööd välja panna.
- Laadainventar sai tellitud ja laatadel kasutusele võetud.
- Sümbolika on laiemale ringile nähtavaks saanud. Lisaks bannerile, visiitkaartidele, kauba hinnasiltidele on lisandunud veel suur riidele värvitud kihelkondade kaart, banner maalituna rõivale ja klepsud pakendile panekuks või kinnitamiseks.

Tsõõriklaul kohal olnud meistrid olid 2015.aastal tehtud tegevustega rahul.

Aastaks 2016 on plaanis:

- erinevad koostöötegevused – tsõõriklauad, info vahetus, ringi laiendamine üle Vana-Võromaa (otsekontaktid ja koostöövõimaluste arutamine käsitööseltsidega)
- e-poe edasiarendused (kaupa/meistrid juurde ning lisaks eesti ja võrokeelsele tekstile ka inglisekeelne leht luua, st tõlkida tootekirjeldused ja meistrite info )
- pakume tegevusi õpitares Aila man ja mujal aitame korraldada õppusi (nt jaanuaris Mõnistes)
- jätkame koolitustega käsitöölisele (uue aasta alguses, kui teemad selguvad, tuleb valida 2 mentorkoolitust ja jätkuvalt on oodatud koolitussoovid)

- pakenditeema edasiarendus (lepime kokku Vana-Võromaa käsitöö laadamüükide jaoks pakendite põhimõtted, üldise pakendi kujunduse ja kaubainfo küsimused, teeme pakendivalmistamise koolitusi, nt karpide valmistamine)
- jätkata idearendusi omanäoliste toodete loomiseks
- Laatel käimiseks on vajalikud esindusrõivad ( uuel aastal plaanis hammõ tegemise koolitus meistritele, hame saab valmis Uma Pido laada ajaks)

Lahendada tuleb veel:

- Teavitamine ja reklaam. Kuidas jõuda õigete inimesteni ja neid kaasa haarata?
- Koostöö meie piirkonna turismivaldkonnaga – Võromaa käsitöö peaks jõudma turistideni – kuidas korraldada?
- Kuidas muuta meie poolt pakutav kaup ostjale atraktiivsemaks. Et kaup silma jääks tuleb kõigepealt kauba müüjad kuidagi silma paistma panna.
- Tegelda Vana-Võromaa käsitöö esindatusega ka mujal piirkondades. Mõelda, kuidas ja mida nt messidele kaasa anda.

Jätkata tuleb tööd, millega Karille alustas: Vana-Võromaa käsitöö, mustrite, kirjade, esemete tegemise kirjelduste kokkukogumine, et sellest materjalist edaspidi raamat kokku panna. Kui avaldatud allikad on nüüd kokku koondatud, tuleks vaadata muuseumitesse, kuhu on ligipääs (ERM-i kogud on veel mitu aastat suletud).

Saime Mõniste arutelult mõtte, et tuleks välitööde meetodiga koguda nii teadmisi, lugusid kui üles võtta esemeid, mis kodudes alles on hoitud. Kas saaks teha siin koostööd Viljandi ja Räpina koolidega, et sealsed õppijad saaksid oma uurimistööd välitööna teha. Meie võime leida käsitöölised või pered, kelle juurde oleks mõtet minna. Kui keegi teab ja tunneb oma kandis mõnda käsitöö-peret või tegijat, siis võiks sellest Küllile või Vilvele teada anda. Püüame seda välitöö-mõtet tasapisi teoks teha.

Laadad, kuhu 2016 plaanime minna:

- 28. mai Uma Pido laat Põlvas (tahab pikemat ettevalmistust)
- 10.-11. juuni käsitööpäevade laat Rakveres + Rakvere linnapäevad
- 8.-10. juuli folkloorifestival Võrus.
- 9. juuli Kääpal on üle-eestiline jahimeeste kokkutulek (umbes 5000 inimest). Kaupadest , mida sinna võiks teha: kõristi ajajatele, noatuped, vöökotid ja –taskud, jahikindad (ka naistele), vestid, puidust tooted (nt sarvede kinnitamise alused on alati minev kaup).
- 6. august Seto kuningriigi laat
- Võru linna päevade laat jäi küsimärgi alla, kas tuleks ka seal väljas olla? (19-21 aug)
- 28. oktoober Lindora laat
- Võtame plaani Mardilaadale mineku (10.-13. nov). Esmalt tuleb maad kuulata, kas meid üldse sinna võetakse. Maarika Sepp lubas uuel aastal sellega tegelda.

Lisaks infot veel teiste laatade kohta, kus käsitööga kaubeldakse:

- Heimtali laat (21. mai) mis on mõeldud rohkem käsitöölisele endale

- Vahtsõliina maarahva laat (18.-19. juuni)
- Avinurme tünnilaat (23.06)
- Tartu Hansapäevade laat (9.-10. juuli, sama aeg folklooriga)
- Pärnu Gildipäevad (5.-6. aug, langeb kokku Kuningriigiga)
- Lüübnitsa kala- ja sibulalaat 27. august
- Paunvere Väljanäitus (17. sept)

Eraldi teemana võttis Külli Eichenbaum üles rahvarõiva hammõ tegemise kursuse, mida viib läbi Carmen Küngas, ning mis õppijate kokkusaamisel (8 inimest) hakkavad toimuma nädalavahetuseti:

23-24 jaanuar

20-21 veebruar

19-20 märts

16-17 aprill

14-15 mai

Korraga ollakse koos 4 tundi, mis teeb kokku 40 tundi (näiteks kella 10-14).

Täpsem kava selgub jaanuari alguseks.

Minimaalne õppijate arv grupis on 8 inimest, siis on tasu 60 eur + materjalide kulu (linane rõivas).

Koolitusele registreerusid juba: Anne-Ly Kütt, Liivi Liinamägi, Aila Kikas ja Sirje Hainas.

3.

Vilve Oja andis ülevaate Aila Näpustudios toimunud jõulumüügi kohta.

Kaupa on laudadel palju ning heameel on tõdeda, et kauba sortiment on lai. Müüginumbrid näitavad, et inimesed on meid üles leidnud ja kaupa on ostetud päris hästi.

Hästi on kaubaks läinud:

- masinal kootud sokid
- pressitud ümbrikud
- jõulukaardid
- helkurid
- pajalapid
- võtmehoidjad

Puudust tunti:

- pitsilistest kinnastest
- punastest sokkidest, kinnastest
- väheks jäi lastesokke (otsiti just lastepäraste tegelastega sokke)
- küsiti „varbaotsi“ (sokinina, mille saab varvaste otsa tõmmata lisasoojenduseks)
- meestesokkide valik oli väike

- eelistati pehmest materjalist silmkoetooteid

Tähelepanek edaspidiseks: kaubasildile oleks hea lisada info toote materjali kohta ja soki puhul ka orienteeruv suurus, mis jalanumbriks läheb.

Lõppkokkuvõtet veel teha ei saa, sest paar päeva on müük veel avatud, aga vahekokkuvõttena võib öelda, et kaubaks on läinud kõigi meistrite toodangust midagi.

Nagu plaanitud, **toimub järgmine tsõõriklaud 13.jaanuaril Kreutzwaldi muuseumis** algusega kell 14.00

Kokkusaamisel arutusele tulevad teemad selguvad jooksvalt, kutse täpsema kavaga saadetakse laiali vähemalt nädal enne kokkusaamist.

Kokkuvõtte koostas Vilve Oja

